

Valtuustoaloite: **Laaditaan senioristrategia lisalmen kaupungin ennaltaehkäisevän seniorityön perustaksi ja seniori-ikäisten arjen tueksi.**

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää kaupunginvaltuustolle seuraavan valtuustoaloitteen:
lisalmen kaupungin tulee laatia senioristrategia lisalmen kaupungin ennaltaehkäisevän seniorityön perustaksi ja seniori-ikäisten arjen tueksi. Tämä vaatii hyvää yhteistyötä Pohjois-Savon hyvinvointialueen (PSHVA) kanssa.

Lähtötilanne:

- Liki joka kolmas kaupunkilainen on eläkeläinen ja määrä kasvaa vuoteen 2040 mennessä.
- Eläkkeellä ollaan elinajanodotteen kasvusta johtuen jopa 40 vuotta.
- Eläkeikäiset ovat hyvin heterogeeninen väestöryhmä.
- Sote-palveluiden tarve kasvaa nopeiten 75+ ikäisten osalla.
- Sosiaali- ja terveyspalvelut järjestää Pohjois-Savon Hyvinvointialue (PSHVA) ja kunta tuottaa ennaltaehkäisevät palvelut. Tämä rajapinta tarkoittaa yhteistyön ja sen sisällön määrittämistä em. osapuolten kesken.
- Kunnan kannalta eläkeläinen on kuluttaja, ostopalveluiden käyttäjä ja veronmaksaja.

Näinpä iloinen ja terve eläkeläinen onkin elinvoimatekijä kunnalle.

Aloitteen tavoitteet:

- Kirjataan kunnan vastuut ja kustannukset konkreettisesti ennaltaehkäisevät toimet huomioiden, jotta seniorien arki voi sujua laadukkaasti. Tämä sisältää mm. terveys- ja asumisolot, palvelut, liikkumisen ja sosiaalisen arjen.
- Tarkastellaan em. vastuiden määrällistä ja euroistettua kehitystä suhteessa eläkeikäisten määrän kasvuun.
- Hoivapaikkaa jonottaa PSHVA:n alueella tällä hetkellä 313 henkilöä, eniten kaikista hyvinvointialueista (lähde YLE, Hyvinvointialueet). Tulisikin tarkastella tilannetta Ylä-Savon ja erityisesti lisalmen osalta, jotta mahdolliset korjaavat toimenpiteet saadaan hyvien käytäntöjen mukaisiksi.
- Selvitetään eläkeläisyhdistysten ja muiden järjestöjen kanssa eläkeläisten odotukset ja tarpeet kunnan ennaltaehkäisevien toimien osalta; laissa listatut vastuut sovitetaan iisalmelaisten tarpeisiin.
- Selvitetään eläkeläisyhdistysten ja muiden vanhustyötä tekevien toimijoiden jäsenkunnan halua ja valmiutta osallistua soveltuvien osien ikäryhmänsä arjen sujuvuuden ja laadun tukemiseen (vaikuttamistoimet yksinäisyyden ehkäisyyn ja turvallisuuden lisäämiseen).

Mahdollisia toimenpiteitä:

- Laaditaan yhteenveto senioreiden eri asumismuotojen saatavuudesta ja mahdollisuudesta aikaansaada uudenlaista palvelutoimintaa (perheasumisen ja perhehoivan eri muodot).
- Tunnistetaan mahdolliset rajoitteet (vastuut, turvallisuus) senioreiden omasta ja vapaaehtoistoiminnasta ikäluokkansa arjen ja sosiaalisten tarpeiden osalta.
- Tunnistetaan mahdolliset toimet ja selvitetään eläkeläistoimijoiden kiinnostus, tunnistetaan mahdolliset esteitä tuovat europeräiset ja muut tekijät.

- Tunnistetaan nykykiinteistöjen sopivuus, muuntelu ja mahdollinen uudisrakentaminen huomioiden myös ympäristökuntien kiinnostus asumispalveluiden keskuspaikkaan.
- Tunnistetaan palveluyritysten perustamisen mahdollisuuksia (perheasumisen eri muodot).
- Tunnistetaan alueella toimivien järjestöjen palvelut ja niiden hyödyntäminen täydentävänä osana kunnan palveluvalikoimaa.

Mahdolliset vaikutukset:

- Saadaan euroistettu näkymä senioriväen vaikutuksesta kunnan tuloihin ja menoihin.
- Saadaan euroistettu näkymä mahdollisiin investointien ja niiden kattamiseen senioriasumisen erilaisilla ratkaisuilla (asumismuodot).
- Saadaan näkymä kunnan/yksityisten vapaiden ja saatavilla olevien kiinteistöjen hyödyntämiseen.
- Saadaan näkymä tarvittaviin ammatillisiin henkilöresursseihin ja niiden kouluttamismahdollisuuksiin sekä palvelualan yritystoiminnan edellytysten parantamiseen.
- Saadaan näkymä prioriteetteihin toimintasuunnitelman vaiheistuksesta ja toimeenpanosta.

Yhteenveto:

Ihmisten elinikä pitenee ja puhutaankin pitkäikäisyyden yhteiskunnasta. Vaikka väestömäärä laskee, niin jäljellä oleva väestö elää pidempään. On ennustettu, että nykyisistä koululaisista jopa puolet elää 100-vuotiaaksi.

Aloitteen taustalla on SOTE-mallin rakentumista seuraamalla muodostettu tilannekuva ja väestön ikärakenteessa tapahtuva muutos, mitä asiantuntijat pitävät hyvin merkittävinä.

Aloite on laaja, sen käsittely päätöksenteossa on hyvä tehdä kokonaisuutena - siis strategiana ennaltaehkäisevästä työstä seniorien ikäluokassa PSHVA:een kanssa. Toimeenpanoa voi osoittaa, täsmentää ja aikatauluttaa tarpeen ja olosuhteiden mukaan. Strategian tulisi osoittaa, että lisalmi tekee pitkäjänteistä ja suunnitelmallista työtä lisätäkseen elinvoimaa ja houkuttelevuutta vahvana seutukaupunkina.

Me allekirjoittaneet esitämme, että lisalmen kaupunki laatii senioristrategian tiivistäen tältä osin yhteistyötä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa

lisalmi 31.3.2025

Kokoomuksen valtuustoryhmä